

Handläggare
Malin Eriksson
Telefon: 08-508 25 402

Till
Socialnämnden

Svar på remissen om Motion (2015:42) om extra jobbstimulans

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på rubricerad remiss.
2. Ärendet överlämnas till Kommunstyrelsen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Veronica Wolgast Karlberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Gulan Avci (FP) och Isabel Smedberg (FP) har, i en motion om extra jobbstimulans, till Stockholms kommunfullmäktige föreslagit:

Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma med ett förslag på förändrade riktlinjer så att personer som uppburit ekonomiskt bistånd under minst sex månader ska få undanta 35 procent av arbetsinkomst under en period av högst två år utan att detta påverkar rätten till ekonomiskt bistånd. Att fria yrkesutövare som bedriver verksamhet i egen firma på samma villkor ska få undanta 35 procent av inkomst från firmans näringsverksamhet.

Förvaltningen anser att näringsidkare även fortsättningsvis inte bör omfattas av jobbstimulansen. Förvaltningen anser att innan ställnings tas till om en lokal utökning av jobbstimulansen inom Stockholms stad bör effekterna av jobbstimulansen ses över.

Bakgrund

Kommunstyrelsens har begärt yttrande från socialnämnden med anledning av en motion om extra jobbstimulans från Gulan Avci (FP) och Isabel Smedberg-Palmqvist (FP).

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom Socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 18 november 2015.

Ärendet

Alliansregeringen införde 2013 en ny beräkningsregel, jobbstimulans, i socialtjänstlagen gällande ekonomiskt bistånd. Syftet med jobbstimulansen var att det skulle löna sig att ta ett arbete eller att utöka sin arbetstid när man uppbar ekonomiskt bistånd.

Jobbstimulansen innebär att personer som har haft ekonomiskt bistånd i minst sex månader ska få undanta 25 procent av sina arbetsinkomster från beräkningen av ekonomiskt bistånd. Undantaget gäller i max två år. Jobbstimulansen är personlig och gäller inte hushållet som helhet. Om hushållet är berättigat till ekonomiskt bistånd gäller jobbstimulansen för den eller de personer i hushållet som uppfyller kriterierna för jobbstimulansen.

Motionärerna Gulan Avci (FP) och Isabel Smedberg (FP) föreslår att Stockholms stad ska införa en extra jobbstimulans, så att hushållen ska få undanta totalt 35 procent av sin arbetsinkomst istället. Jobbstimulansen gäller bara arbetsinkomst och därmed inte personer som har inkomst från egen näringsverksamhet. Vanligtvis förekommer inte personer som bedriver egen näringsverksamhet inom ekonomiskt bistånd. Med anledning av att fria yrkesutövare, t.ex. kulturarbetare och journalister kan få driva egen näringsverksamhet och samtidigt få ekonomiskt bistånd, föreslår motionärerna att även de bör omfattas av jobbstimulansen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialstyrelsen har under året genomfört en enkät till kommunerna angående jobbstimulansen och kommer att presentera en rapport senare under 2015.

Det saknas både nationell och statsövergripande statistik för hur många personer som omfattas av jobbstimulansen. Stadens verksamhetssystem möjliggör inte statistik avseende jobbstimulansen. För att få en uppfattning av hur många som omfattas av jobbstimulansen i staden har frågan lyfts i nätverk med chefer. Uppskattningsvis har varje stadsdel mellan 6-20 personer där beräkningsregeln nyttjats.

I chefsnätverket diskuterades även vilka effekter som redan nu kan ses av jobbstimulansen och där följande områden lyftes:

- Det ger en ökning av inkomst för målgruppen vilket är särskilt positivt för de som har korta och tillfälliga anställningar.
- Det är låg andel av de personer som söker ekonomiskt bistånd som omfattas av jobbstimulansen.
- Det finns svårigheter i administrationen av att bevaka personers kvalificeringsperiod och perioden med rätt till jobbstimulans.
- Det finns risk för inlåsnings effekter. Jobbstimulansen medför att personer blir fortsatt beroende av ekonomiskt bistånd och risken finns att de personer som inte kommer att ha möjlighet att påverka sin arbetssituation blir kvar efter två år med jobbstimulans och då åter får minskade inkomster.

Kommuner får i princip endast vidta åtgärder som allmänt främjar näringslivet i kommunen. Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas bara om det finns synnerliga skäl för det. Personer som bedriver egen näringsverksamhet har generellt inte rätt till ekonomiskt bistånd, vilket även omfattar personer inom fria yrken. Tidigare skrivelser i Socialstyrelsens handbok om ekonomiskt bistånd med undantag kring fria yrkesutövare är borttagna. En individuell bedömning ska däremot alltid göras. Vid införandet av jobbstimulansens uteslöts den som driver näringsverksamhet eftersom de i många fall inte har rätt till ekonomiskt bistånd. Kommuner ska även behandla alla sina medlemmar lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Att utöka jobbstimulansen till att omfatta enbart en del av personer som bedriver näringsverksamhet kan strida mot likabehandlingsprincipen. Förvaltningen anser att näringsidkare även fortsättningsvis inte bör omfattas av jobbstimulansen.

I juli är det två år sedan jobbstimulansen infördes och det saknas utvärderingar av effekterna av jobbstimulansen. Få personer omfattas av jobbstimulansen i staden vilket kan förklaras med att den riktas till personer som står nära arbetsmarknaden vilket flera av personerna som ansöker om ekonomiskt bistånd inte gör. Förvaltningen anser att innan ställning tas till om en lokal utökning av jobbstimulansen inom Stockholms stad bör effekterna av jobbstimulansen ses över.

Bilagor

1. Motion (2015:42) om extra jobbstimulans